

NATUURINVEST

Vlaanderen
is natuur

Vlaanderen
is natuur

Ondersteunend centrum

Houtverkoop

- 4,1 mio € houtverkoop ANB
- 2,25 mio € houtverkoop voor openbare besturen in 2015
- Opstart project 'optimalisatie houtverkoop'

Vlaanderen
is natuur

Financiële opvolging

bosland
dromen tussen bomen

park
BOS

duinengordel
landschap van goud

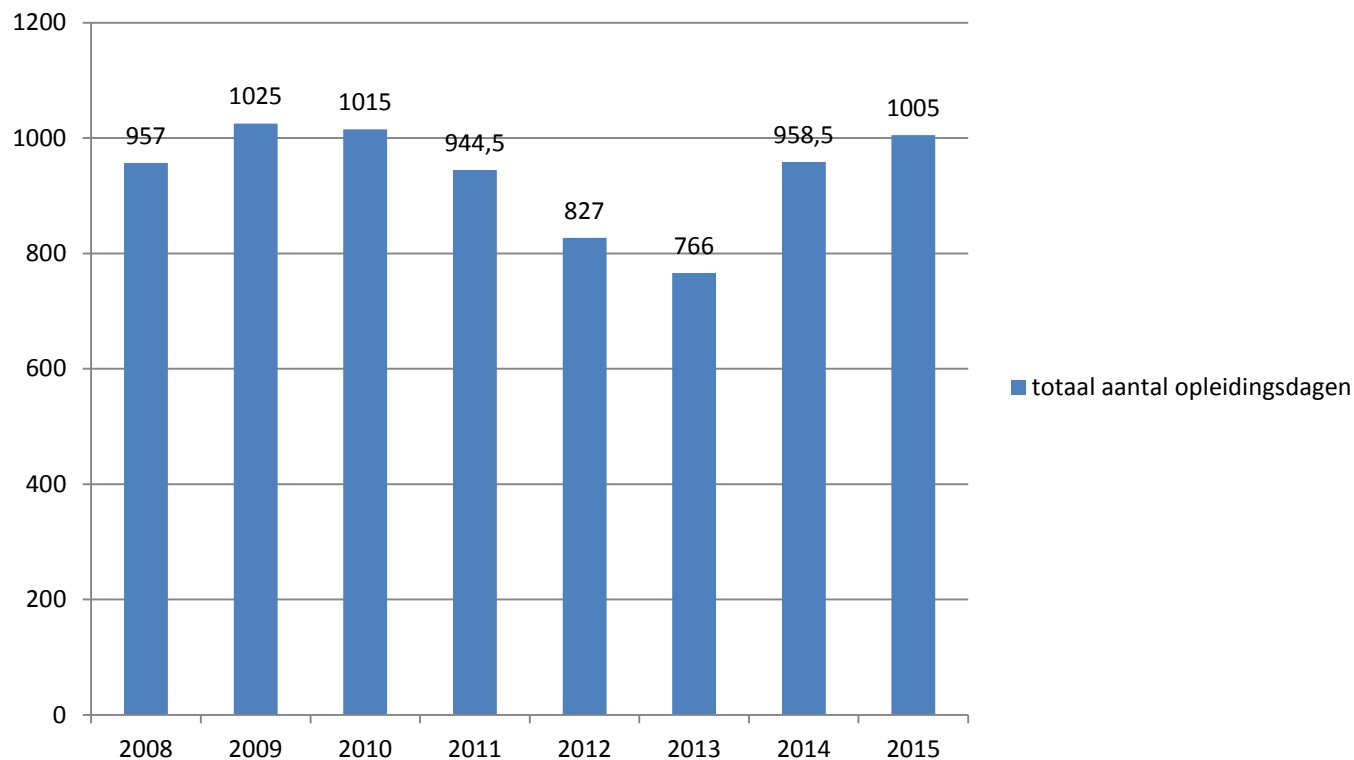
Vlaanderen
is natuur

Opleidingen

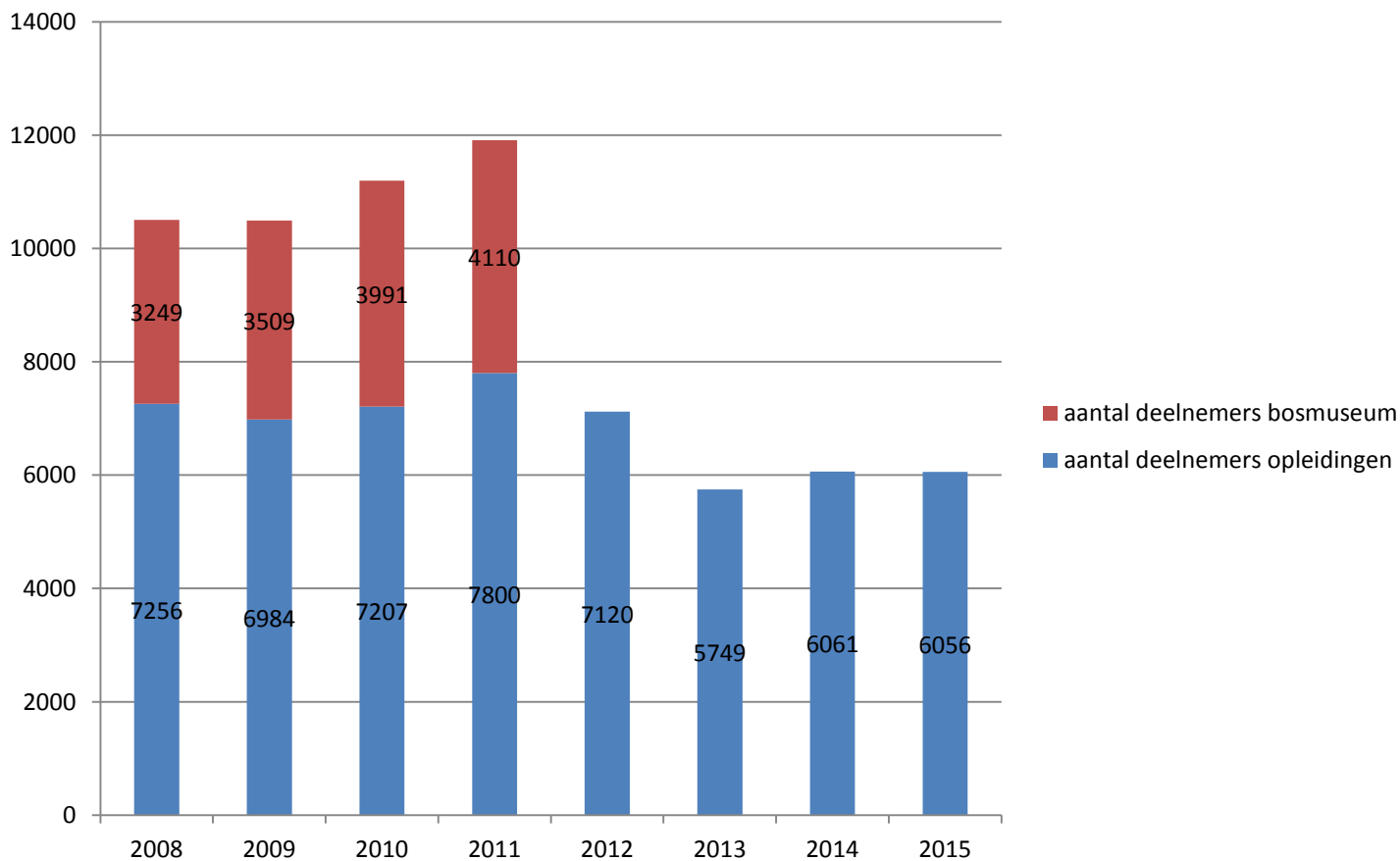

Evolutie aantal opleidingsdagen

totaal aantal opleidingsdagen

Evolutie aantal cursisten

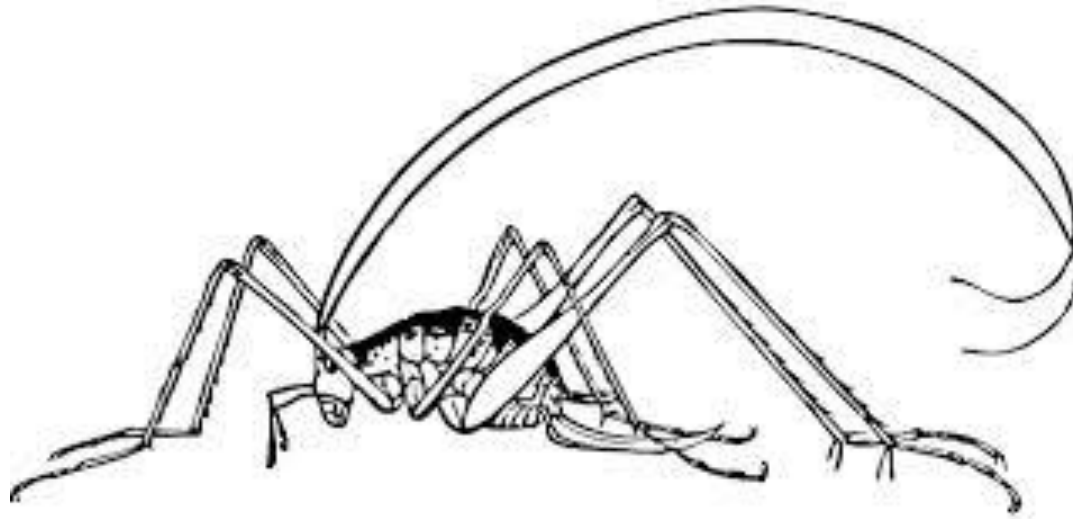

Vlaanderen
is natuur

Opleidingen voor het ANB

Antennes vorming ANB

- ▶ Antennepunten opgestart voor behoeftedetectie binnen het ANB
- ▶ 4 keer samengekomen in 2015

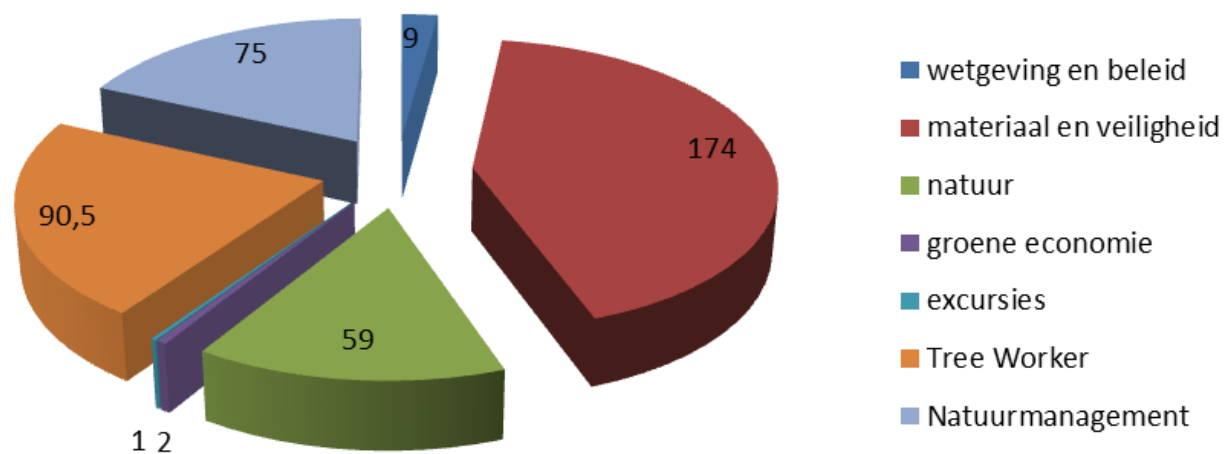

Vlaanderen
is natuur

Opleidingen in open aanbod

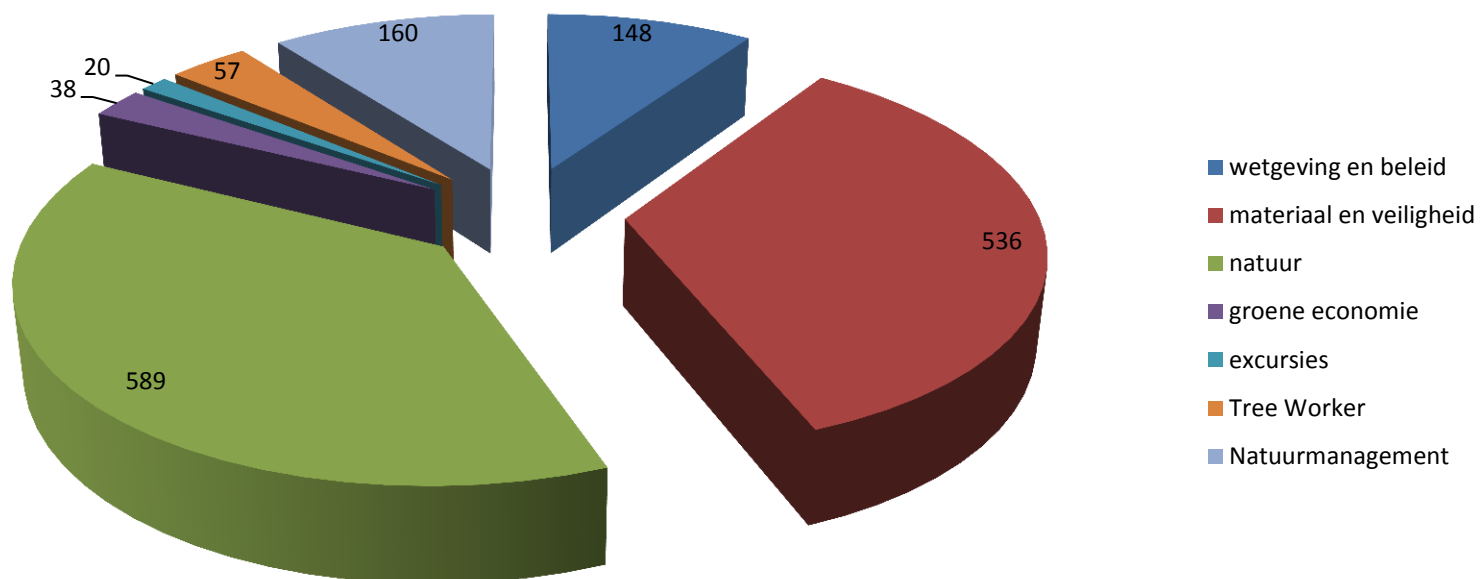
Vorming in een open aanbod

aantal opleidingsdagen OA 2015: 410,5

Vorming in een open aanbod

aantal deelnemers OA 2015: 1548

Vlaanderen
is natuur

Opleidingen voor partners / professionals

Vorming op maat voor partners/professionals

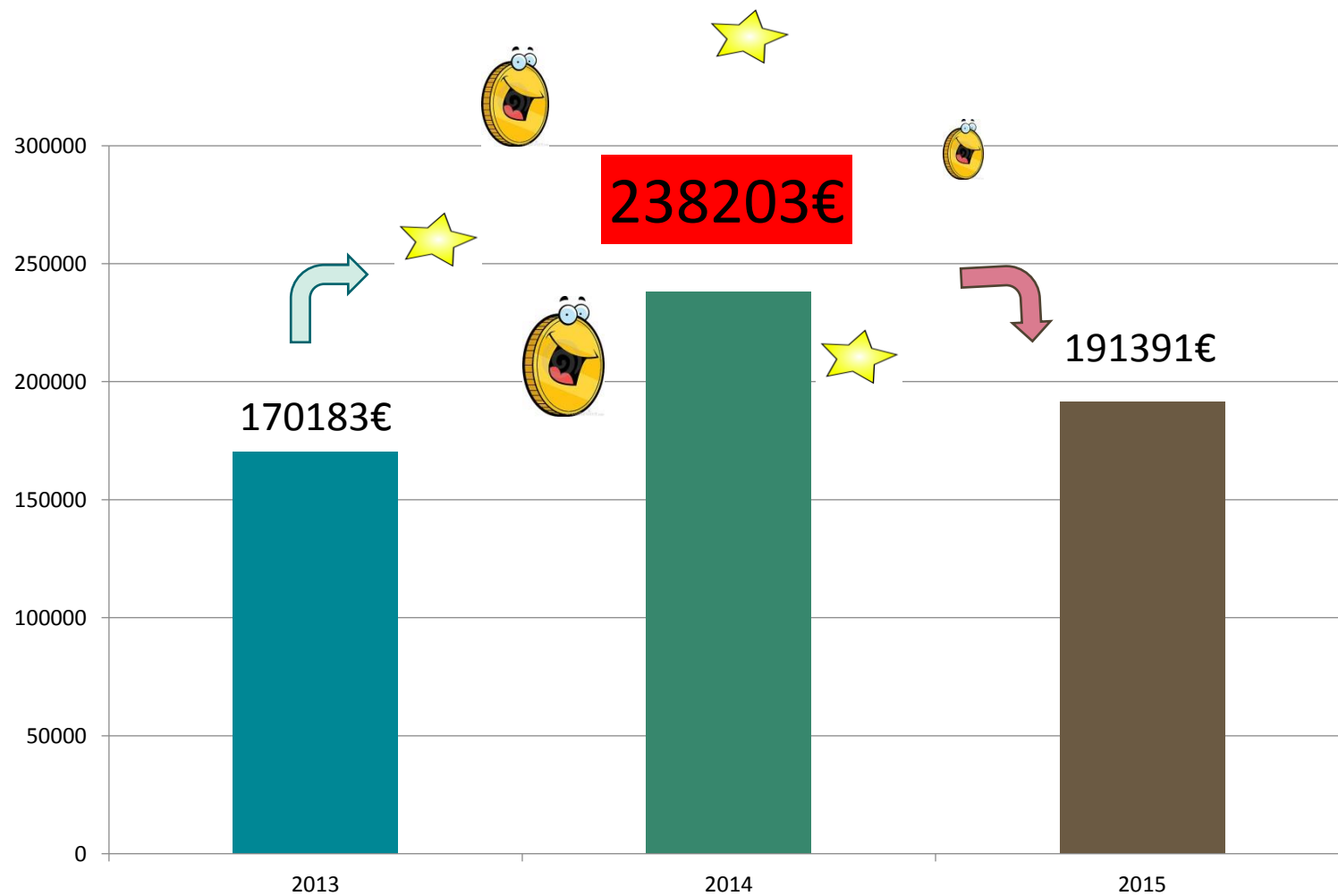
- ▶ De ECS-cursussen blijven veruit de meest aangevraagde cursussen, maar stilaan vragen de klanten ook ECC-examens aan.
- ▶ Voortaan worden zowel de contracten zelf als de hieraan verbonden deelnamecertificaten digitaal verstuurd: tijdswinst maar vooral ook minder papierverbruik.
- ▶ Verbetering en uitbreiding van de rapportering via de aanpassing van de Excels voor de contracten en de planning.

Vlaanderen
is natuur

Evolutie van het besteld bedrag

Zoek de verschillen ...

Oplossing van de zoekopdracht slide 4:

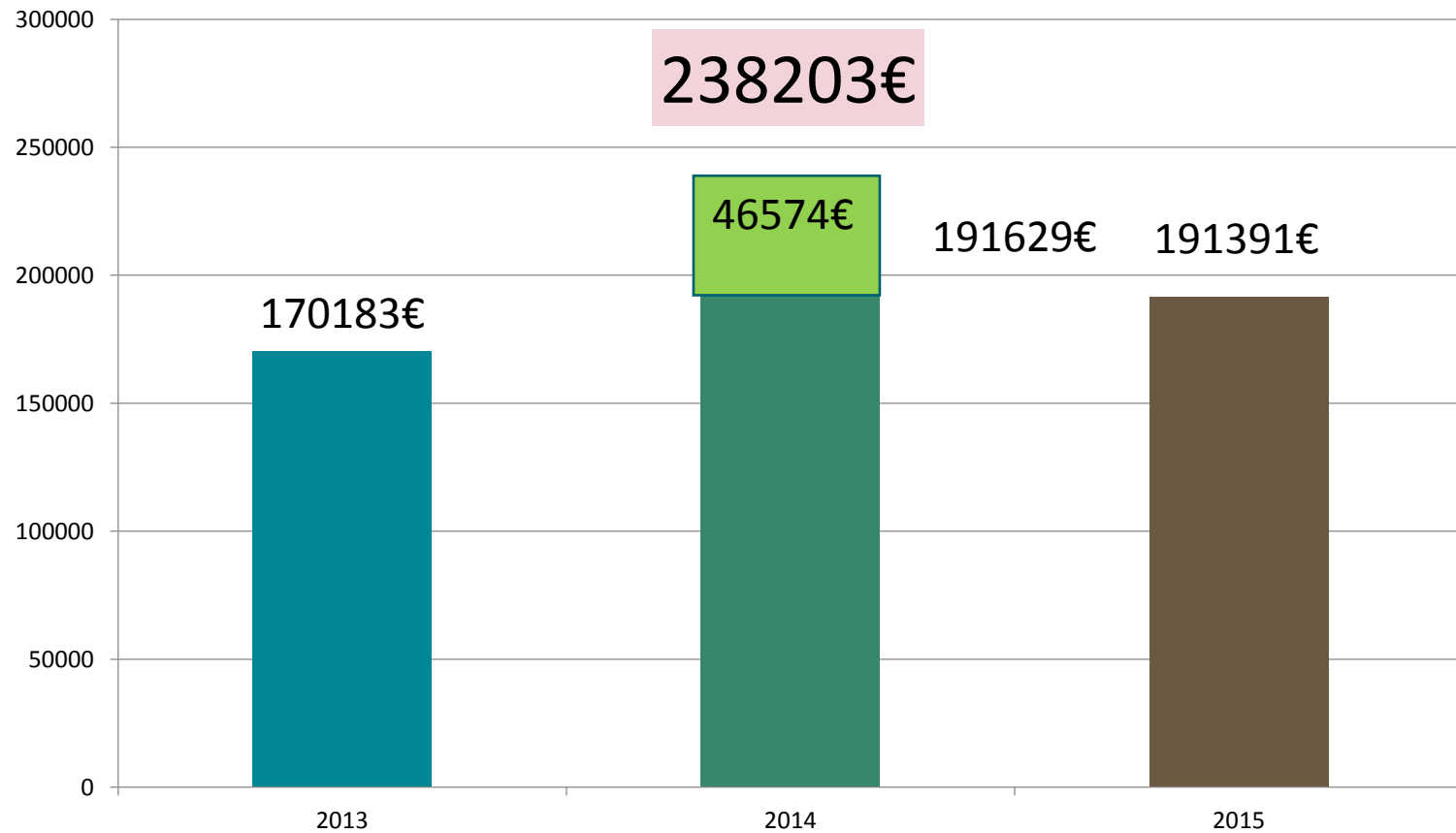
Twee uitzonderlijke projecten:

- Natuurwerk: Project doorstroming: €27960
- PSC Hoogstraten: €18614 (eerste contacten in 2012 en eigenlijk bedoeld voor 2013 maar door veelvuldig uitstel pas doorgegaan in 2014)

Totaal: €46.574 gefactureerd voor de twee projecten

€238.203 – €46.574 = €191.629

Conclusie

Rekening houdend met

- deze twee waardevolle projecten
- en 218 dagen les voor brevettering (niet te factureren lesdagen),

was 2015 voor de contracten een normaal tot goed jaar!

En de projecten?

- Van de 8 mensen die in Hoogstraten onze lessentraject hebben gevolgd, hebben 7 mensen werk gevonden.
- Een aantal lessen uit het pakket (11 lesdagen) zouden vanaf september 2016 jaarlijks voor PSC Hoogstraten kunnen ingepland worden.
- Het project van Natuurwerk heeft ondertussen -omwille van de nieuwe reglementering voor de sociale economiebedrijven en de inkrimping van de budgetten die hiermee gepaard ging- de vooropgestelde doelstelling om de deelnemers een eigen natuurbedrijfje te helpen oprichten en tewerk te stellen in de reguliere sector, nog niet kunnen waarmaken.

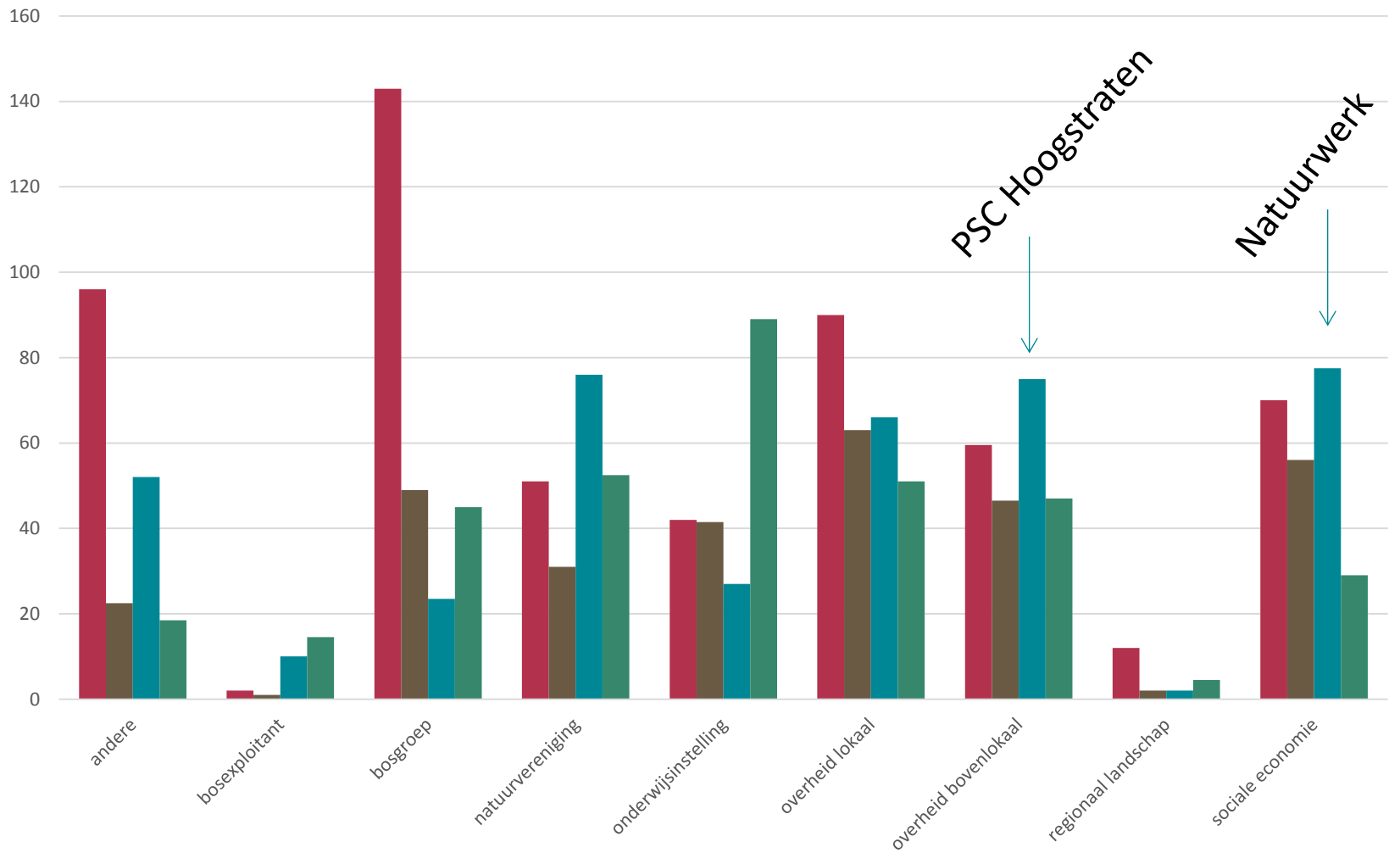

Vlaanderen
is natuur

Evolutie aantal lesdagen per doelgroep

Totaal aantal opleidingsdagen per doelgroep - tendens

Totaal 2012 Totaal 2013 Totaal 2014 Totaal 2015

PSC Hoogstraten

Natuurwerk

Enkele tendensen

- Ongeacht de doelgroep worden we vaker geconfronteerd met **minder beschikbare middelen**.
- Spectaculaire daling van het aantal dagen besteld door de **bosgroepen**. Ondanks een kleine heropflakking in 2015 zal deze trend zich voortzetten omwille van gereduceerde subsidies, tenzij we nieuwe onderwerpen kunnen aanbieden, eventueel voor een specifiek publiek.
- Belangrijke vermindering van het aantal dagen voor de **sociale economiebedrijven** als gevolg van de nieuwe wetgeving voor deze bedrijven en de vermindering van de budgetten.
- Een piek in het aantal dagen voor **onderwijsinstellingen**: nieuwe klant Thomas More in Geel, twee i.p.v. één lesjaar bij Sint Jozef. Positieve vooruitzichten op lange termijn.
- **Bosexploitanten** beginnen hun weg te vinden naar contractopleidingen, (De Witte, Greenroad), ook naar ECC.

Vlaanderen
is natuur

Opleidingen voor exploitanten en kopers van hout

Erkenningsregeling bosexploitatie

- ▶ 16 opleidingsdagen
- ▶ Nieuwe basisopleiding (60u) van start
- ▶ Gespecialiseerde opleidingen: demonstratie vaste ruimingspistes in Herenthout

Vlaanderen
is natuur

Inverdevent

Inverdevent

- ▶ 23 evenementen goed voor 31,5 dagen
- ▶ 1105 deelnemers bereikt
- ▶ 20 evenementen vroegen praktische ondersteuning
- ▶ Bij 12 evenementen heeft inverde een inhoudelijke bijdrage geleverd
- ▶ 2 evenementen maakten enkel gebruik van ons efficiënte opvolging van inschrijven
- ▶ 1 evenement vroeg enkel financiële ondersteuning
- ▶ Het voorbije jaar werkten we met 32 verschillende partners samen

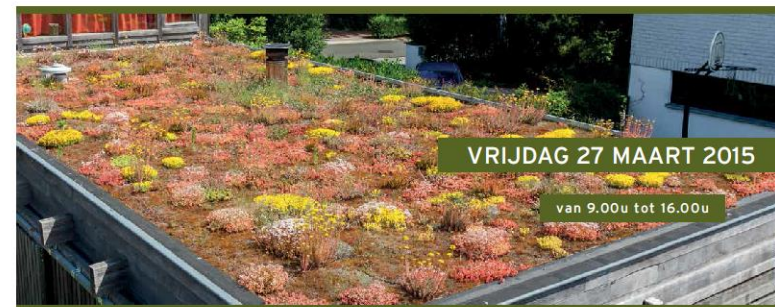
Studiedag starters in het natuur- en bosonderzoek (27-03-2015)

- ▶ 100-tal deelnemers
- ▶ Samenwerking ANB, Inverde en wetenschappelijke instellingen
- ▶ presentaties, posters en interactieve discussie over “Natuur in je buurt”

Starters in het natuur- en bosonderzoek

jonge wetenschappers stellen hun onderzoek voor

Op vrijdag 27 maart stellen jonge wetenschappers, die in Vlaanderen bezig zijn met natuur en bos in brede zin, hun onderzoek voor. De onderwerpen zijn zeer divers en worden gebracht door gemotiveerde onderzoekers uit verschillende opleidings- en onderzoekinstellingen die je zullen boeien met hun presentatie of poster.

Alle aanwezigen kunnen een stem uitbrengen op hun favoriete poster en presentatie. De auteurs van de verkozen poster en presentatie krijgen een prijs.

PLAATS

Auditorium in het Hendrik Consciencegebouw Koning Albert II-Haan 15 - Brussel

INFO

Inschrijven voor 13 maart bij Inverde
www.inverde.be | info@inverde.be
T 02 658 24 94
Deelname is gratis
Broodjes en koffie inbegrepen

LEZINGEN EN PRESENTATIES

- Haben Blondeel (UGent): 'Biodiversiteit en biomassa-productie in bossen: hand in hand of neus aan neus?'
- Sam Van Holsbeek (UGent): 'Jaarlijkse groei van *Pterocarpus angolensis* (Kiaat) en andere boomsoorten in Kavango, Namibië'
- Mathias Dillen (UGent & RUG): 'The interplay of tree diversity and environmental stress'
- Ruben Eisen (INBO): 'Evaluatie van slijk- en schorhoogteprofielen in de Zeeschelde. Dataverwerking voor een Ecotopenkaart'
- Céline Ghyssels (UGent): 'Effecten van wortelherbivorie op de bestuiving van *Veldhondstong*'
- Matti Pisman (UGent): 'Effecten van ondergrondse en bovengrondse begrazing op zaaddispersie en defensiemechanismen in de Gewone paardenbloem'
- Rani Bracke (UGent): 'De ups en downs van nachtvlinders'
- Nathalie Brenard (UA & INBO): 'Kolonisatie van atgebrande heide door grondbroedende vogels - casestudy op de Kalinhoutse Heide'
- Martin Hermy (KU Leuven): 'Urbane biodiversiteit koesteren en inzetten: een must voor onze toekomst'

Interactieve discussie 'Natuur in je buurt' door Liesbet De Keersmaecker (ANB-ambassadeur groene steden) met verleggenwoordigers van KU Leuven, UA, UGent, Bos+, JNM en groendienst Hasselt

Themadag: houtige biomassa voor jouw lokale economie

- ▶ Netwerk- en kennisuitwisselingsevenement georganiseerd in samenwerking met ANB, RLLK, OVAM, VEA, ODE, ... in Leuven;
- ▶ Goede praktijkvoorbeelden uit binnen- en buitenland die lokaal gebruik maken van houtige biomassa als energiebron of materiaalgrondstof. Er werden na de themadag ook bezoeken aan deze praktijkvoorbeelden georganiseerd

Twecom
project

Economisch beheer van natuur en bos: KOBE Infomarkt

- ▶ Voorstelling van resultaten KOBE projecten
- ▶ Ruimte voor discussie en verdere ontwikkeling
- ▶ Aandacht voor houtige + niet houtige biomassa
- ▶ 100 deelnemers

Vlaanderen
is natuur

Projecten

Pilootproject Penitentiair Schoolcentrum Hoogstraten

- ▶ Opleiding tot polyvalente arbeider in natuurbeheer via inverte
- ▶ Praktische stage bij natuurwerk
- ▶ Omvormen van domein PSC tot natuurgebied (6ha met kansen voor grote pimpernel)
- ▶ 6 van de 8 cursisten hebben werk na vrijlating

EFESC-ontwikkelingen

- ▶ Mei: Standards Committee meeting, Arnhem:
 - Uitgewerkt voorstel tot revisie van ECS4 en ECS4(S) en gestandaardiseerd auditformulier voor beoordelaars
- ▶ November: General Assembly, La Bastide des Jourdans:
 - Goedkeuring voorstellen SC mei
 - City & Guilds geaccrediteerd als Nationaal Agentschap van VK. Nu 9 aangesloten leden.

Resultaten door Inverde als Nationaal Agentschap EFESC

- Augustus: jaarlijkse bijeenkomst alle beoordelaars en lesgevers
- September: ondertekening samenwerkingsovereenkomst Inverde – SyntraWest (Skilliant) als erkend examencentrum
- Kwaliteitsbewaking over alle ECC-beoordelingen:

2015	ECC 1	ECC 2	ECC 3	ECC 4	Totaal
# theorie proeven	293	116	8	4	421
# praktijk proeven	314	120	9	4	447
Totaal aantal proeven:	607	236	17	8	868
Aantal geslaagden =					
nieuwe certificaten:	284	75	8	4	371

Project KOBE airbooster

Installatie van airboosterkit voor minder bodemverdichting

- ▶ West Vlaanderen (sinds febr. 2012)
- ▶ Olen (sinds november 2014)
- ▶ Heindonk (sinds februari 2015)
- ▶ Groenendaal (februari 2016)

Vlaanderen
is natuur

Kennismanagement ANB

- ▶ Opstart kennismanagement project, focus op:
 - Wetgeving
 - Beleving
 - Natuurstreefbeelden
- ▶ Betrokkenheid van doelgroepen in creëren van focus voor kennismanagement
 - Large Group Intervention
- ▶ Bepalen van eerste stappen vooruit obv input uit Large Group Intervention

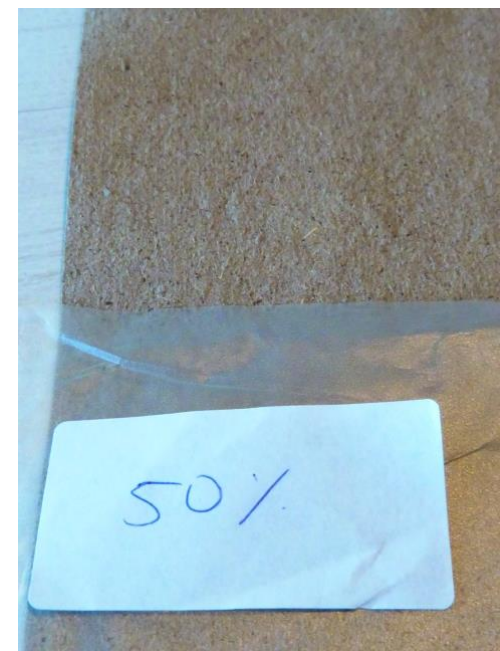
Beleidsplan biomassareststromen (OVAM) en Mip-project Heath4Peat (KULeuven e.a.)

- ▶ Goedgekeurd door de Vlaamse regering op 10 juli 2015
- ▶ Inverde is trekker van actieprogramma 14 (niet-houtige reststromen van beheer van natuurgebieden en landschapselementen)
- ▶ Wettelijk kader met grondstofverklaringen als meststof of bodemverbeterend middel (GEEN AFVAL !)
- ▶ Richtlijnen opgemaakt voor terreinbeheerders voor plagsel en choppermateriaal

Interregproject “Natuurlijk groen als grondstof” in eerste fase goedgekeurd

- ▶ 12 partners uit Vlaanderen en Nederland, waaronder 6 privé-bedrijven uit de sector
- ▶ Er wordt gewerkt aan grasraffinage : grasvezels valoriseren tot een product

Vlaanderen
is natuur

Community grasland en biodiversiteit

- ▶ Reis Franse Maasvallei op 1 en 2 juli 2015 (18 deelnemers)

- ▶ Dijlevallei 18-12-2015 : voorbereiding veldwerkplaatsen in 2016

Vlaanderen
is natuur

Vergroening nutskasten

Wat

- ▶ gelinkt aan LEADER project: "Verrassend Natuurlijk, pilootproject "Prikkel voor een groener en leefbaarder plattelandsdorp"
- ▶ lokale natuur in kijker zetten
- ▶ "natuurbeleving" dicht bij de mensen

Hoe

- ▶ vergroenen van 21 nutskasten met foto's lokale natuur/landschappen Vorselaar

Wie

- ▶ samenwerking met gemeente Vorselaar, inverde/ANB en nutsbedrijven INFRAX, Proximus (Belgacom)

European Arboricultural Council

- ▶ Ontwikkeling nieuwe kettingzaagstandaard voor boomverzorgers i.s.m. EFESC
- ▶ Kennisdeling en netwerking met Europese partners
- ▶ Gluren bij de burens: supervisie van ETW-examens in andere landen

Open bedrijven dag - Heiwijk

- ▶ Inverde en ANB konden aan het grote publiek tonen welke diensten ze leveren aan de maatschappij en hoe hun werking eruit ziet

Open
bedrijvendag
ANB/inverde,
Heiwijk

Vlaanderen
is natuur

Vlaanderen
is natuur

Groensafari begraafbos Friedwald Münstereifel

Groensafari begraafpark Melaten Keulen

Vlaanderen
is natuur

Natuurbegraafplaatsen

informatie-
en persmoment
testcase Rekem met
minister Schauvliege
& burgemeester
Keulen

2B Connect

- ▶ Goedgekeurd Interreg project (olv LNE + Provincie Antwerpen)
- ▶ Doel: Verbeteren impact van bedrijven op biodiversiteit
- ▶ Rol Natuurinvest:
 - Communicatie
 - Opleiding consulenten biodiversiteit

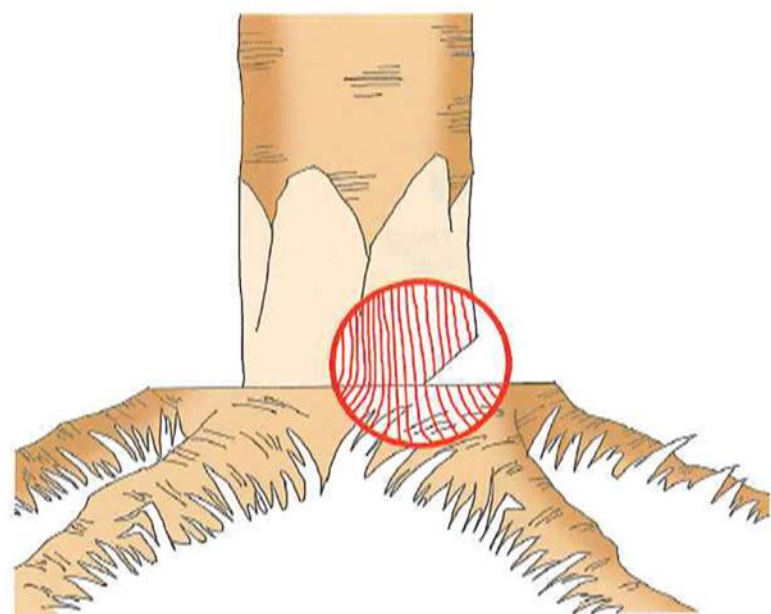

Vlaanderen
is natuur

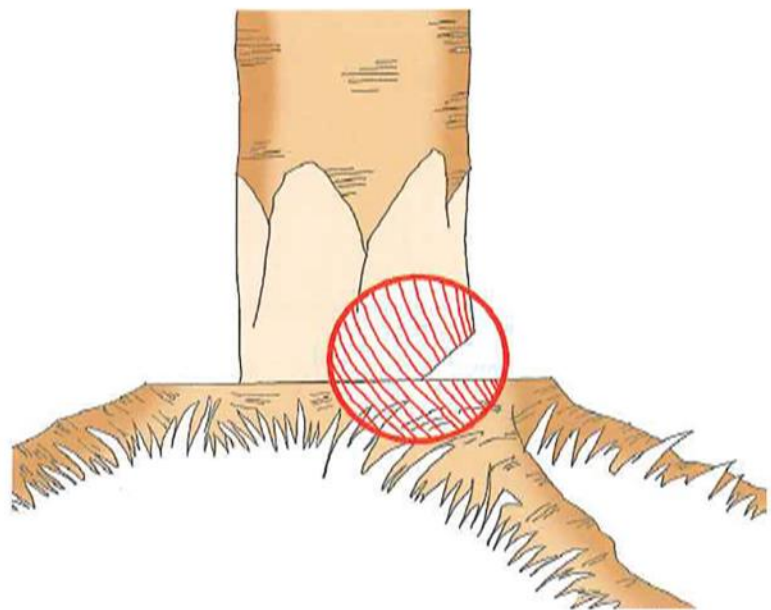
Ecopedia

Ecopedia

- ▶ Video-reportage exploitatie met vaste ruimingspistes in Herenthout
- ▶ Beeldmateriaal bosexploitatie in beeldendatabank
- ▶ Prospectie gebruiksrechten foto & video uit Zwitserland

günstiger Faserverlauf

ungünstiger Faserverlauf

Ecopedia Filmpjes tractorgebruik

Vijf filmpjes zijn opgenomen. Enkel de ingesproken tekst moet nog gesynchroniseerd worden met filmpje

- ▶ Dagelijks motoronderhoud van een tractor
- ▶ Hoe lees je een tractorband
- ▶ Welke bandenspanning op een tractorband
- ▶ Aankoppelen gedragen werktuig
- ▶ Gebruik klepelmaaier

Ecopedia Filmpjes éénassige trekker

Drie filmpjes zijn opgenomen.

- Ideaal als voorbereiding op brevet:
- Controles en onderhoud
- Aandachtspunten bij het maaien
- Aan- en afkoppelen van het aanbouwwerktuig

Bezoek Ecopedia

2014

- ▶ Gebruikers : 26.753
- ▶ Paginaweergaven: 150.668
- ▶ 5,5 pagina's per bezoeker
- ▶ Bronnen
 - Google
 - Nieuwsbrieven
 - Intranet

2015

- ▶ **Gebruikers 50.197**
- ▶ **Paginaweergaven: 423.665**
- ▶ **8 pagina's per bezoeker**
- ▶ **Bronnen**
 - Google
 - Inverde
 - Facebook

Het beheer van vleermuizen

Welkom op de portaalpagina over het beheer van vleermuizen. Vleermuizen zijn een kwetsbare diergroep, die een aangepast beheer nodig hebben. Bovendien behoren de inheemse vleermuissoorten tot de Annex 4 van de Habitatrichtlijn en sommige zelfs tot de Annex 2. Ze zijn dus niet alleen op Vlaams niveau strikt beschermd, maar ook op Europees niveau.

Op deze pagina worden achtereenvolgens een inleiding tot de vleermuizen, het beheer in de zomer, de winter en monitoring opgeëlijst. We beginnen met een pagina over wat vleermuizen zijn.

Help! Een vleermuis in huis

Het gebeurt dat mensen een vleermuis vinden in de tuin of zelfs in huis. Wat moet je dan best doen? Daarover gaat deze pagina. Kort gezegd, als het dier gezond lijkt, laat het ...

→ [Lees verder](#)

Vleermuizen van bij ons

Onbekend is onbeminnd. Vleermuizen zijn zachtzinnige insectenetters. Toch roept de naam 'vleermuis' dikwijls negatieve gevoelens op of in ieder geval iets mysterieus. Waarom denken ...

→ [Lees verder](#)

Zomerverblijven voor vleermuizen

Vleermuizen hebben in de voortplantingsperiode droge en relatief warme verblijfplaatsen nodig. Afhankelijk van de soort kunnen dat zolders, woningen, holle bomen of in Zuid-Europa ...

→ [Lees verder](#)

Winterverblijven voor vleermuizen

Vleermuizen brengen slapend de winter door. Daarvoor zoeken ze plekje waar het rustig is, waar het koel is maar niet vriesd en waar de luchtvochtigheid hoger is dan 90%. Forten, ...

→ [Lees verder](#)

Onderzoek en monitoring naar vleermuizen

Vleermuisgeluiden en hun verhaal

Het basisgebruik van een batdetector

Ecopedia en vleermuizenwerkgroep

► Inhoudelijk

→ 20 pagina's

→ 16 instructievideo's + 55 korte video's van soorten

→ 21 soortenfiches

→ 27 geluidsfragmenten + beschrijving (CD)

→ 200 beelden

► Structureel

→ Blijvende samenwerking, zonder kost

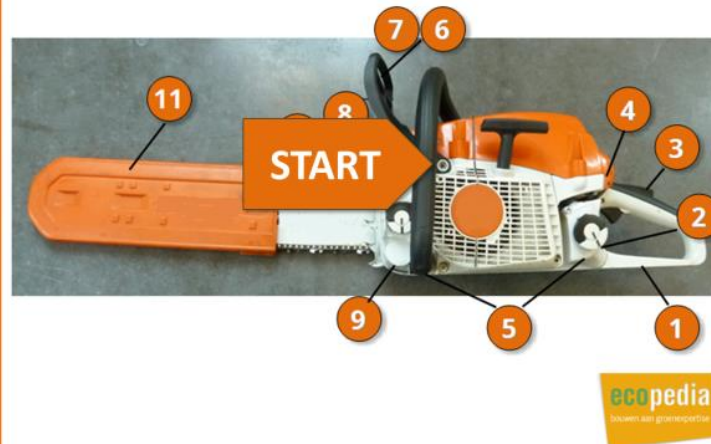
→ Gezamenlijke studiedag(en)

Vlaanderen
is natuur

Ecopedia – digitale animatie & interactieve figuren

- ▶ Toevoegen van interactieve content
- ▶ 10-tal interactieve animaties op Ecopedia

Vlaanderen
is natuur

Publicaties

Praktijkboek bosbeheer

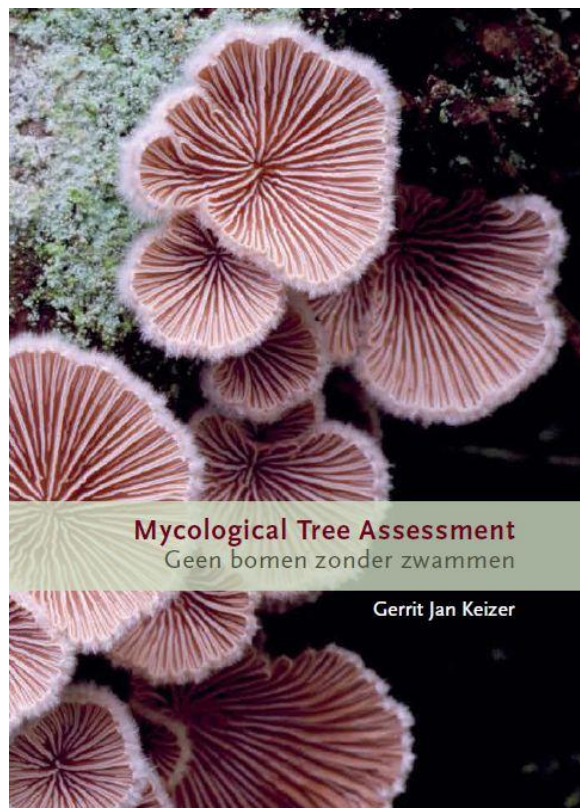
- ▶ Afwerken hoofdstuk 'bosexploitatie'

Vlaanderen
is natuur

Mycological Tree Assessment

Geen bomen zonder zwammen

- ▶ Nieuw standaardwerk voor iedereen die professioneel met bomen werkt
- ▶ Gekoppeld aan opleidingstraject en Ecopedia
- ▶ Boekvoorstelling met auteur
→ 75-tal aanwezigen

Vlaanderen
is natuur

Vlaanderen
is natuur

Investeren in naam van het ANB

Vlaanderen
is natuur

Vastgoed- concessies

Concessie De Inslag - Brasschaat

- ▶ **Wat:** vakantiewoning voor gezinnen met zorgnoden + Open Natuurhuis De Inslag (organisatie van allerhande activiteiten voor mensen met beperking en jongeren met moeilijkheden)
- ▶ **Wie:** vzw Rotonde en partners
- ▶ **Inbreng:**
 - 171.000€ maandvergoeding
 - Min. 129.000€ investeringen
 - Over 15 jaar

Concessie Munitiedepot - Oostakker

- ▶ **Wat:** therapeutische begeleiding met inzet van dieren (honden, vlinders), voor mensen die niet in de klassieke hulpverlening passen
- ▶ **Wie:** vzw Patrasche
- ▶ **Inbreng:**
 - 36.000€ maandvergoeding
 - Min. 29.700€ investeringen
 - Onderhoud van 6Ha park
 - Over 5 jaar (in afwachting van ontwikkeling groenpool)

Concessie De Woudpoort - Overijse

- ▶ **Wat:** stoppunt voor wandelaars met ijssalon, fietsverhuur, zaalverhuur, infopunt
- ▶ **Wie:** BVBA Semax (Maxim Rees)
- ▶ **Inbreng:**
 - 132.000€ maandvergoeding
 - Min. 60.000€ investeringen
 - Over 15 jaar

Concessie Wouwershoeve - Arendonk

- ▶ **Wat:** theehuisje en ontmoetingsruimte, huis met aanleunend zorgwonen (organisatie van ezelwandeling, gegidste wandelingen, infopunt, kruiden- en vlindertuin, educatieve projecten enz.)
- ▶ **Wie:** vzw Talander en partners
- ▶ **Inbreng:**
 - 81.000€ maandvergoeding
 - Min. 966.000€ investeringen op de hele site
 - Over 15 jaar
 - Restauratie geklasseerd gebouw

Concessie Molenberg - Lanaken

- ▶ **Wat:**
 - gebouw 1 en 2: tijdelijk opvangcentrum voor asielzoekers
 - Gebouw 3 en 4: tijdelijke school voor kinderen van asielzoekers

- ▶ **Wie:** Rode Kruis en GVB Molenberg

- ▶ **Inbreng:**
 - 66.000€ maandvergoeding
 - Jaarlijks opzegbaar
 - Onderhoud en herstellingen in beschermde gebouwen gelegen ten midden van Nationaal Park

Concessie Klaverberg - Ravels

- ▶ **Wat:** woning met gastenkamers + broodjes, drank en info voor wandelaars
- ▶ **Wie:** BVBA Linderonde (Carine Bisschops)
- ▶ **Inbreng:**
 - 117.000€ maandvergoeding
 - Min. 101.800€ investeringen
 - Over 15 jaar

Concessie Preshoekhoeve - Menen

- ▶ **Wat:** vervallen hoeve deskundig verbouwen tot woning + tuin met natuuractiviteiten betreedbaar voor alle wandelaars
- ▶ **Wie:** Maarten Druart & Griet Balcaen
- ▶ **Inbreng:**
 - 21.000€ maandvergoeding
 - Min. 81.000€ investeringen
 - Over 15 jaar

Concessie Klaverberg - Ravels

- ▶ **Wat:** woning met conciërgefunctie voor regiokantoor en loods
- ▶ **Wie:** L. Van de Leest
- ▶ **Inbreng:**
 - 18.000€ maandvergoeding
 - Herstel dak en schilderwerken
 - Over 2jaar

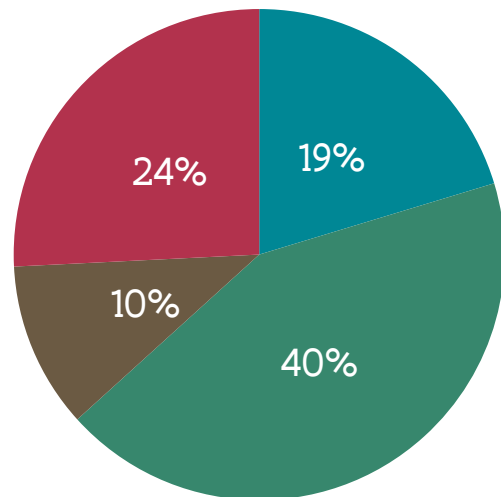

Vlaanderen
is natuur

Korte Termijn verhuur

Activiteiten verslag KTV

138 aanvragen in 2015

- Events
- filmopnames
- fotoshoots
- vergaderingen (lage beschikbaarheid Groenenberg en Treehouse)

- ▶ 64 aanvragen gingen door mits contract of machtiging (46%)
 - 28 aanvragen werden geweigerd (geen toestemming of beschikbaarheid)
 - 42 aanvragers haakten af (te duur of keuze andere locatie)
 - 4 aanvragen nog te beslissen
- ▶ Opbrengst van +/- 26.000€
 - slechts 33 betalende aanvragen
 - +46% tov van jaar 2014

() Enkel de aanvragen die via inverde verlieden. Rechtstreekse weigeringen of gratis toestemmingen niet ingerekend*

Vlaanderen
is natuur

Vlaanderen
is natuur

Vlaanderen
is natuur

